

کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان

بهبود وضعیت حمایتی پناهندگان در ایران و افزایش محیط‌های امن برای آنان در تطابق با حقوق بین‌الملل پناهندگان و قوانین مربوطه ایران؛ حصول اطمینان از ادامه دسترسی تمامی پناهندگانی که مجدداً ثبت نام شده‌اند به کارت‌های معتبر اقامت پناهندگی (آمایش) از طریق ثبت نام‌های مجددی که توسط مقامات دولت ایران صورت می‌گیرد؛ ادامه مذاکرات از بابت صدور مستمر و پایدار مجوزهای موقت کار و صدور قراردادهای کاری برای پناهندگان ثبت شده‌ای که مجوز موقت کار دارند. این امر پناهندگان ثبت شده عراقی که هنوز به این مجوزها دسترسی ندارند را نیز در بر خواهد گرفت. مجوزهای موقت کار به خوداتکایی پناهندگان ثبت شده در ایران تا زمانی که شرایط بازگشت به کشورشان برای آنها مهیا شود، کمک خواهد نمود؛ حصول اطمینان از اینکه میانجی‌گری‌هایی که در ایران صورت می‌گیرد در جهت توسعه توانمندی‌های پناهندگان باشد. کمیساریا از طریق ارائه آموزش‌های حرفه‌ای به پناهندگان در جهت در آمدزایی آنان، به بهبود معاش این جمعیت کمک می‌نماید؛ همکاری با وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و بهداشت جهت تسهیل دستیابی پناهندگان ثبت شده شهرنشین به تحصیلات، خدمات بهداشتی ابتدایی و کمک‌های پزشکی در مواقع اورژانس؛ حصول اطمینان از دستیابی پناهندگان ثبت شده به خدمات رایگان حقوقی، بدون هیچگونه تبعیض؛ ایجاد رفاه بیشتر برای زنان، کودکان، و مردان پناهنده از طریق استراتژی جریان سازی سن، جنس و تنوع (AGDM). این امر از طریق نشست‌های ارزیابی مشارکتی سالانه جهت شناسایی مشکلات حمایتی اساسی در معاش، بهداشت، تحصیل و بازگشت داوطلبانه پناهندگان ثبت شده صورت می‌گیرد، که در برنامه‌ریزی سالیانه نیز در نظر گرفته خواهند شد. این موضوع افزایش مشارکت مؤثر پناهندگان در تمامی سطوح برنامه‌ریزی، از طریق گرایش مبتنی بر جامعه (روش مشارکت دادن افراد تحت حمایت) و گرایش مبتنی بر حقوق (روشی جهت قادر ساختن اشخاص و جامعه آنان به بهره برداری از حقوق خود و انجام وظایف خود)، را نیز در بر می‌گیرد؛ حصول اطمینان از حمایت از زنان، دختران و پسران پناهنده از طریق به اجرا گذاشتن پروتکل مبارزه با خشونت‌های مبتنی بر جنسیت و آگاه‌سازی در زمینه آج آی وی/ایدز؛ ایجاد همکاری با نهادهای مربوطه چون دولت جمهوری اسلامی ایران، سازمان ملل، سازمان‌های غیردولتی و سازمان‌های جامعه محور جهت بسیج نمودن سازوکارهای موجود و توانایی‌ها جهت دسترسی بیشتر به پناهندگان و ارائه خدمات به آنها؛ تسهیل بازگشت داوطلبانه پناهندگان ثبت نام شده افغانی و عراقی از ایران در امنیت و به گونه‌ای محترمانه؛ حصول اطمینان از داوطلبانه بودن بازگشت؛ در پی از سرگیری جلسات کمیسیون سه جانبه در زمینه بازگشت داوطلبانه پناهندگان ثبت شده افغان، احیای مجدد فعالیت‌های کمیته‌های حل اختلاف جهت تسهیل حل اختلافات حقوقی داوطلبان بازگشت قبل از آنکه به وطن خود بازگردند؛ بهبود آمادگی برای مواقع اضطراری؛ ارائه «یک بار کمک مالی» به آسیب پذیرترین پناهندگان؛ پرداخت بخشی از قبوض بیمارستانی پناهندگان بر پایه نیازهای فوری و جهت حفظ جان آنان؛ پرداخت هزینه‌های بیمه پناهندگانی که مبتلا به سه بیماری تالاسمی، هموفیلی و یا نارسایی کلیه هستند؛ ادامه کمک‌هایی با عنوان «رهایی از ناتوانی» به پناهندگان (صندلی چرخ دار، سمعک، غیره).

از زمان آغاز برنامه بازگشت داوطلبانه پناهندگان (افغان‌ها در سال ۲۰۰۲ و عراقی‌ها در سال ۲۰۰۳) تا ۳۰ نوامبر ۲۰۱۰، ۸۷۳،۵۶۶ پناهنده ثبت شده افغان و ۲۵،۸۷۷ پناهنده ثبت شده عراقی با کمک کمیساریا از ایران به کشور خود بازگشتند. همچنین از سال ۲۰۰۰، کمیساریا به طور میانگین به اسکان مجدد حدود ۸۰۰ پناهنده در سال کمک نموده است.

بودجه کمیساریا بر اساس ارزشیابی نیازهای جامع برای سال ۲۰۱۰ مبلغ ۳۶،۸۲۶،۵۶۴ دلار آمریکا است.

فعالیت‌های اصلی در جمهوری اسلامی ایران

کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان

دفتر کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان در سال ۱۹۵۰ توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحد تأسیس گردید. کمیساریا موظف است حرکت‌های بین‌المللی را در جهت حمایت جهانی از پناهندگان و سایر اشخاص تحت حمایت این آژانس و حل مشکلات آنان، هماهنگ نموده و هدایت نماید. وضعیت حقوقی پناهندگان در دو سند بین‌المللی تعریف گردیده است؛ کنوانسیون ۱۹۵۱ مربوط به وضعیت پناهندگان و پروتکل ۱۹۶۷. این دو سند همراه با قطع نامه (V) ۴۲۸ مجمع عمومی سازمان ملل متحد که سند تأسیس کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان و مقررات مربوط به آن است، همگی پایه و اساس هر دو حقوق بین‌الملل پناهندگان و فعالیت‌های کمیساریا در جهت کمک و حمایت از پناهندگان بوده‌اند. نتایج سالانه مصوب کمیته اجرایی کمیساریا (ExCom) بخشی از چارچوب رژیم حمایتی بین‌المللی پناهندگان را تشکیل می‌دهد. این نتایج حاصل توافق بیش از ۵۰ کشور است. کمیساریای عالی پناهندگان در دوران موجودیت خود به حدود ۵۰ میلیون پناهنده در آغاز موفقیت آمیز زندگی‌ای مجدد کمک نموده است. بر اساس آمار ارائه شده بر وب سایت «کنوانسیون‌های سازمان ملل متحد»، در سال ۲۰۱۰، مجموع کل ۱۴۴ کشور به کنوانسیون ۱۹۵۱ پناهندگان و ۱۴۵ کشور به پروتکل ۱۹۶۷ پیوسته‌اند. جمهوری اسلامی ایران در ۲۸ ژوئیه ۱۹۷۶ (۱۳۵۵)، با حق شرط بر مواد ۱۷، ۲۳، ۲۴ و ۲۶، به هر دو کنوانسیون ۱۹۵۱ و پروتکل ۱۹۶۷ ملحق گردید. کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان، در سال ۱۹۸۴ دفتر خود در ایران را افتتاح کرد. به دنبال هجوم گسترده پناهندگان عراقی در پی جنگ خلیج فارس در سال ۱۹۹۱، و با شروع برنامه بازگشت جمعی داوطلبانه به افغانستان در سال ۱۹۹۲، کمیساریا حضور و فعالیت‌های خود در ایران را گسترش داد. اکنون علاوه بر دفتر مرکزی تهران و سه دفتر فرعی در مشهد، کرمان و اهواز کمیساریا دارای سه دفتر عملیاتی در اصفهان، شیراز و دوغارون است که دوغارون ایستگاه خروجی مرزی نیز می‌باشد. بر اساس آمار ارائه شده توسط دولت جمهوری اسلامی ایران، در اول اکتبر سال ۲۰۱۰، تعداد ۱،۰۲۹،۳۲۰ پناهنده ثبت شده افغان و حدود ۴۲،۸۵۴ پناهنده ثبت شده عراقی در ایران ساکن می‌باشند. مهمان‌شهرهای پناهندگان در ایران عبارتند از: ۷ مهمان‌شهر برای عراقی‌های ۳۴، مهمان‌شهر برای عراقی‌های عرب و ۵ مهمان‌شهر برای پناهندگان افغان. کمتر از ۳ درصد جمعیت پناهندگان ثبت شده در مهمان‌شهرها به سر می‌برند.

- وظایف کمیساریای عالی سازمان ملل متحد در امور پناهندگان به ترتیب ذیل است: (کار کمیساریا کاملاً غیرسیاسی، بشردوستانه و اجتماعی است)
- حمایت از دولت کشورهای پناهنده پذیر با ارائه مشاوره در زمینه مسائل پناهندگان و همچنین مسائل مربوط به پناهنجویی/مهاجرت؛
 - حمایت از پناهندگان از طریق حصول اطمینان از اینکه به حقوق اولیه آنان در کشور میزبان احترام گذاشته می‌شود؛
 - حصول اطمینان از اینکه دولت به اصل non-refoulement (یعنی اصل عدم بازگرداندن پناهندگان به اجبار به کشوری که ممکن است در آنجا تحت تعقیب و آزار و شکنجه قرار گیرند) احترام می‌گذارد؛
 - یافتن راه حل‌های پایدار برای حل مشکل پناهندگان از طریق بازگشت داوطلبانه، ادغام محلی و اسکان مجدد.

پیشینه کارگزاری در ایران و جهان

رسالت اصلی و اولویت‌ها در ایران و جهان